

Verkondiging 26 maart 2023, De Schutse, Uithoorn

DOOP JE IN DE GEEST

ds. Sibilla Verhagen

Lezingen: Johannes 1 vers 29-30 en Romeinen 8 vers 8-17

Geliefden van onze Heer,

Nieuw leven, een baby - als alles goed gaat wordt er straks eentje hier binnen gebracht, en wat voor één, het wordt ons jongste gemeentelid. Nieuw leven tovert bij veel mensen een glimlach op het gezicht, een blik vol sympathie. Ik zeg tovert, want bij het zien van zo'n klein mensje reageren we al nog voordat we het in de gaten hebben, we reageren dwars door onze bewuste wil heen. Als kersverse ouders ervaar je dat als geen ander. Je loopt met de kinderwagen op straat en regelmatig werpt een wildvreemde er een blik in. En een deel van die mensen neemt dan ook jou als ouder mee in hun warme gevoelens en knikt je complimenteus en bemoedigend toe. Het zo prille leven heeft in al z'n zwakheid een krachtige uitwerking, het doet de mensen eromheen, het doet ons, leven.

Maar bij onze glimlachen kan er tegelijk ook iets van vermoeidheid ons overvallen. Het ligt er een beetje aan hoe je zelf op dat moment in het leven staat. Iets van vermoeidheid, een lichte treurigheid, zo van: ach, weer zo'n heel leven dat geleefd moet gaan worden. Gelukkig maar dat het kind nog niet weet waar ze aan begint en geen overzicht heeft en wij ook niet. Als je nu al een agendaplanner van dat leven moet gaan invullen, dan zou je er niet uitkomen. Elk leven dat begint, dat moet geleefd worden. En we hebben daarin zelf geen keuze. Wij kwamen ter wereld, elk van ons. En voor die gebeurtenis dat we ter wereld kwamen, is aan ons niets gevraagd, niemand van ons had daarin ook maar enige een keuze.

-

Elk leven moet geleefd worden. Over ons begin hadden we geen keuze. En ook in dat verdere leven dat we leven hebben we maar weinig in de hand, misschien wel niets. Ja, je kan voortijdig een einde aan je leven maken, dat kan. - Ik raad het iedereen af, je doet er heel veel schade mee bij je medemensen. En mocht je erover nadenken, dan ben je trouwens niet de enige, laat het dan eens iemand in vertrouwen weten, dat helpt. Bij elke predikant kan je daarvoor terecht, ook bij mij. - Je kan voortijdig een einde aan je leven maken. Maar dat is geen teken dat je het leven in de hand hebt, maar juist een teken van grote onmacht. Onmachtig zijn we. Dit leven is ons overkomen en we hebben maar weinig in de hand en daar hebben we het mee te doen. Als het goede ons toevalt, een boezemvriend, een baby'tje, een baan, als het goede ons toevalt nemen we dat dankbaar aan en leven we licht en vrolijk verder. Als ongeluk of pijn ons toevalt worstelen we ermee.

We hebben maar weinig in de hand. Dat blijkt uit onze levensverhalen.

Ze was een intelligente vrouw met humor, zelfspot. Ze was al aan het eind van de middelbare leeftijd. Dus ze had al een tijdje geleefd. Ze dacht dat als zij de kamer met mensen binnenkwam, dat het dan minder leuk werd in die kamer. En daarom vond ze dat ze er beter niet bij kon zijn. Dat idee van dat het met haar erbij het er niet leuker op werd, kreeg ze maar moeizaam uit haar hoofd. Ze had het al vanaf dat ze een kind was. Het was een kwaadaardige stem die haar die leugen bleef influisteren. Ze kon er niet veel aan doen. Ze was best een gelovige vrouw. Ze wist van de Geest die ons Abba, Vader doet roepen. Ze riep het ook wel 's. Ook gedroeg ze zich niet altijd naar die stem die haar zei dat ze er beter niet bij kon zijn. En dan stapte ze wel de drempel over, en was ze er wel bij. Dan ging ze mee met de stem van Geest. Tenminste, dat geloof ik. Ik geloof dat het Gods Geest was die haar dan leidde en door wie zij zich dan liet leiden.

Mijn collega, onze andere dominee, vond het jammer dat hij er vandaag niet bij kon zijn, zei hij van de week tegen me. Want hij was benieuwd hoe ik ging dopen. Ik keek hem daarop wat smalend aan en zei: nou, Joep, wat dacht je van gewoon met water. Wij mensen dopen met doodgewoon water. Voor iets anders, voor iets veel beters, moet je bij Jezus zijn. Want die doopt met de levendmakende Geest. We hebben over Jezus' doop gelezen in het evangelie van Johannes. En dat doopverhaal komt ook in Marcus en Matteüs en in Lucas voor, alle evangeliën hebben dit verhaal opgenomen. Ze verschillen in waar ze het verhaal neerzetten, wat er daarvoor en daarna gebeurt, en in nog wel meer details. Maar wat in elke versie voorkomt is dat Jezus doopt, dat Jezus doopt met: de heilige Geest.

Jezus doopt met de levendmakende Geest. Die Geest die bij Jezus' eigen doop van boven komt, van God komt. Die Geest die ook bij ons van boven komt, beweeglijk en ons uit het modderig water van het aardse leven trekt. Telkens weer, telkens als bij ons het leven minder wordt en uit dreigt te doven. Telkens als wij denken dat het zonder ons op aarde beter is. Telkens als wij iets doen waardoor het leven minder wordt.

-

In de evangelielezing van vandaag noemt Johannes Jezus 'het lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt'. Paulus in zijn Romeinenbrief, het stuk dat we lazen en er omheen, spreekt over die wereld die kreunt en over dat aardse en vergankelijke en kwade, dat macht over ons heeft.

Je kan zonde en kwaad moralistisch opvatten. Zonde en kwaad in smalle zin, noem ik dat. Dat is met regels die je moet naleven. En als je die regeld dan naleeft, leveren ze vervolgens het goede op. Dat is op zich best juist. Het is zo als met boekhouden: als je de boeken opmaakt of de bedrijfsfinanciën bekijkt moet je je aan de regels van het optellen en aftrekken houden anders wordt het nooit kloppend of zul je nooit zien waar het mis gaat zodat je het kan herstellen. Zo ook met moraal en regels. Als je de liefde in je relatie een grotere kans wilt geven, is het handig om de regel van trouw in acht te nemen. Dus zonde en kwaad bestrijden door het goede te doen, door bepaalde regels na te leven. Dat is op zich juist. En we doen het ook dagelijks. De meesten van ons betalen netjes in de winkel, toch? Zo stelen we niet en nemen we niet wat van een ander is. Prima, een goede regel die iets goeds oplevert. Maar het is niet genoeg. Want zonde en kwaad, het is groter dan dat, het is alles wat het leven minder maakt, het is een macht die ons te boven gaat en een macht die overal, op elk

vlak van het leven aanwezig is. Zelfs als we die macht met de beste wil ter wereld bestrijden, gaan we regelmatig ten onder of overzien we niet wat we doen. Je zou er best fatalistisch van kunnen worden. Laat dan maar, dan hoeft het voor mij niet. Maar ja, dat is eigenlijk geen echte optie. Want als je opgeeft, dan zit je daarna nog steeds middenin datzelfde leven. Dus wat dan wel? Dan toch maar, met Paulus mee en met die leerlingen van Johannes mee. Dan toch maar mee met Jezus en mee met zijn levendmakende Geest.

Die Geest hebben we ook niet in de hand, en dat hoeft ook niet. Die Geest valt ons toe van boven. De Geest is van alles, je kan erin ondergedompeld worden: de Geest strijdt met ons mee, geeft ons moed en vertrouwen, doet ons opleven, is tegenstem in ons als kwade stemmen dreigen. De Geest gaat met ons mee als het ons goed gaat, de Geest gaat met ons als we worstelen in ons bestaan. De Geest leidt ons, hoe dan ook, naar onze bestemming in dit leven, onze bestemming die in God is. Dus laten we mee gaan met de Geest en bij Haar blijven. Onderga vooral die doop, laat je door de Geest leiden. Die Geest die van God komt. Die God die ons daarmee redding biedt.

‘God die redding biedt’, dat betekent de naam Elisa. Straks bij de doop horen we die naam Elisa verbonden met die Andere, verbonden met: de Vader, de Zoon en met: de heilige Geest.

Amen